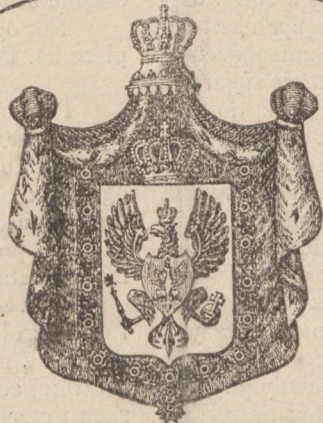

GAZETA W. MIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal.
30 Sgr. na całe Prussy 2 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w Ekspedycyi.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Poza.

London, 13. Listopada. — Parowcem „North Amerikan“ nadeszły wiadomości z Nowego Jorku z dnia 3. b. m. Wedle nich armia z nad Potomaku wciąż się naprzód posuwa. Jenerał Pleasanton po wyparciu konfederatów zajął Union. W Koryncie opowiadali jeńcy konfederacy, że unioniści zdobyli Mobile. Wiadomość ta jednak potrzebuje potwierdzenia.

Paryż, 13. Listopada. — Dzisiejszy Monitor pisze, że poświęcenie bulewarów księcia Eugeniusza nie nastąpi przed Grudniem i że cesarz będzie obecnym na tej uroczystości.

— Następcą tronu pruskiego wraz z małżonką przybyli do Rzymu w dniu 12. b. m.

Kopenhaga, 12. Listopada. — Berlingska Gazeta donosi: Król postanowił dziś na posiedzeniu rady państwa utworzyć lokalny rząd holsztyński. Rząd ten ma z dniem 1. Grudnia rozpocząć swoje czynności, zasiadać w Holsztynie i składać się z hr. Moltke jako prezesa i czterech radców rejencyjnych. Aż do wydania w tej mierze rozporządzeń, pozostanie rząd tymczasowo w Kopenhadze, gdzie ministerstwo i sekretaryat niezmiennie pozostanie. Inne biura przeniesione zostaną do lokalnego rządu.

Monachium, 13. Listopada. — Bawarska Gazeta mówi we wstępnym artykule, że w Prusach teraz kwestya zachodzi, czyliby nie było stosowniej uniknąć jeneralnej konferencji; nie ulega bowiem wątpliwości, co stanowić będzie główny przedmiot narady na tej konferencji; owszem za rzecz pewną przyjąć można, że obok traktatu handlowego z Francją wzięte będą na uwagę propozycje austriackie.

Darmsztad, 13. Listopada. — Minister stanu Dalwig zagał dziś izbę. W mowie swej zagajającej przyrzekł przedłożyć projekt do prawa względem stosunków kościelnych i wykazać potrzebę zawarcia traktatu handlowego z Austrią. Dług państwa podano na 4 miliony, podatki mają pozostać niezmiennione, i dołożoną ma być usilność względem reformy konstytucyi związkowej.

Tryest, 13. Listopada wieczorem. — Z Aten donoszą pod dniem 8. b. m., że wiadomość o śmierci jenerała Grivasa potwierdza się. Poseł turecki założył protestacyą przeciw uchwale, mocą której Grecy ze wszystkich krajów mają być wezwani do wysłania deputowanych do Aten.

— Z Konstantynopola donoszą pod dniem 8. b. m., że sułtan cierpi na umyśle.

Berlin, 13. Listopada. — Najj. Pan udzielił w dniu 10. b. m. o godzinie 3. po południu posłuchanie w swoim pałacu baronowi Talleyrandowi Perigord i przyjął z rąk jego pismo najj. cesarza Francuzów, zawierające go jako posła nadzwyczajnego przy tutejszym dworze królewskim.

— Najj. Pan słuchał wczoraj referatu prezesa ministerstwa Bismark Schönhausena i przybył o godz. 7. do towarzystwa wojskowego w domu angielskim (Englisches-Haus), gdzie podpułkownik Loebell czytał rzecz wojenno historyczną o oblężeniu Gaety.

Wieczorem wrócił Najj. Pan do Babelsberga, słuchał tamże referatu jenerał adjutanta jenerał porucznika barona Manteuffla, przybył znów do Berlina o godzinie 12. i przyjmował tu deputacje z adresami lojalnemi, potem pracował z prezesem ministerstwa.

— Kreuzzeitung pisze: Wiadomość podana przez jeden z tutejszych dzienników, że sejm zwołany zostanie w Grudniu, jest płożną, jak się dowiadujemy z pewnego źródła. Równie jest wszystko płożnem, co podają o zamiarze rozwiązania izby deputowanych.

— W d. 12. b. m. toczyła się sprawa przeciw redaktorowi berlińskiej giełdowej gazety. Redaktor zamieścił w nrze 400 tejsze gazety mowę

deputowanego Frenzla Perkallen mianą w jednym okręgu tutejszym wyborczym przeciw reorganizacyi armii. Prokurator oskarżał Dr. Juliana Schmidta redaktora, iż przez podanie tej mowy wystawił rozporządzenie zwierzchności co do reorganizacyi na nienawiść i pogardę. Oskarżony bronił się z tego względu, że zawsze bronił zasady reorganizacyi i niemógł jej przeto za zupełnie zgniłą poczytywać. Przez podanie mowy dep. Frenzla chciał zwrócić uwagę przeciwników reorganizacyi, że sprzymierzeńcy ich dalej idą, jak do uregulowania tej kwestyi, której deputowani pragną i chcą ją zupełnie cofnąć. obrońca oskarżonego wywiódł prawnie, że rząd wykonawszy reorganizacyą, nie stoi w stosunku zwierzchności do deputowanego Frenzla wedle ducha prawa, ponieważ izba deputowanych ma atrybucyą rostrząsania tej sprawy. Zakazywać zaś gazetom zamieszczać mowy, które stały się własnością publiczności, poprowadziłoby do następstw najprzewrotniejszych. Prokurator obstawał za ukaraniem oskarżonego 10 tal., sąd zaś uznał niewinnym oskarżonego, bo mowa zamieszczona wprawdzie jest cierpką, ale nie wykracza poza granice dozwolonej krytyki, a więc nie wystawia rozporządzenia zwierzchności na nienawiść i pogardę, co się zaś tyczy obrony ministerstwa, jaka w tej mowie ma zachodzić, to potrzeba dla dowiedzenia tego przestępstwa zamiaru (animus) w oskarżonym, ale ze związku całego to się nie pokazuje.

— Przed 4. deputacyą sądu kryminalnego toczyło się onegdaj kilka procesów prasowych. Pierwsze oskarżenie, które przyszło przed forum sądowe, była skarga przeciwko redaktorowi publicysty o obrazę ministra wojny Roona. Prokurator wniósł o wskazanie obżałowanego na 60 tal. grzywnien ewent. jednomiesięczne więzienie i utratę koncesyi na sprzedaż gazet: sąd atoli uznał oskarżonego niewinnym. Przewodniczący sądowi radca sądu miejskiego Pielchen wywiódł: sądu jest obowiązkiem przy wyrokowaniu nad podobnemi sprawami postawić się na stanowisku najobjektywniejszem, ażeby wolnym pozostał od posądzania go o stronniczość lub wpływ jakiego stronnictwa. Przy ukaraniu podobnych przewinień konieczną jest, ażeby wyłożenie inkryminowanego miejsca w istocie było takie, jak je oskarżenie przyjęło a inne tłumaczenie wcale nie było możebnem. Tu atoli nie zachodzi ten przypadek; inkryminowane miejsca mogłyby być jeszcze inaczej zrozumiane, jak je oskarżenie przedstawia i lubo takowe niezręcznie i niestosownie są zredagowane, nie są jednakże obrażające. Pod temi okolicznościami sąd nie wydał żadnego rozstrzygnięcia co do ważnej kwestyi procederowej. Drugi proces toczył się przeciwko redaktorowi odpowiedzialnemu Berl. Börsenztg. Sąd wskazał oskarżonego za obrazę król. dyrekcji kolei żelaznej w Elberfeldzie na 20 tal. grzywnien ewent. jednodniowe więzienie; obrazy zaś ministra skarbu Heydta uznano go niewinnym.

— Armia pruska liczy 147 orkiestr wojskowych, obsadzonych razem 3. tysiącami muzykusów.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 10. List. — Reformowana gmina żydowska postawiła wreszcie swojemu: rabin dr. Jastrow opuszcza Manheim i wraca do Warszawy.

— Piszą ztąd do Schles. Ztg., że temi dniami skazali tu Moskale 42 swoich oficerów prawie samych Polaków, na degradacyą, pędzenie przez kije i Sybir, za udział w ostatnich ruchach rewolucyjnych.

Rosya.

Wspomnieliśmy już, że Kołokoł doniósł a za nim inne dzienniki powtórzyły wiadomość o podaniu przez część oficerów rosyjskich w Kongresówce konsystujących adresu bez podpisów do w. ks. Konstantego. Adres ten ogłoszony w Kołokole wraz z zaręczeniem jego autentyczności, przynosi nam Gazeta Kolońska. Powtarzamy tutaj odnosząc się tylko do owego zaręczenia. Brzmi on:

JCW. carewiczu. Rosyjska armia w Polsce będąca jest w nieznośnem a dziwnem położeniu. Ma jedynie wybór: albo być katem polskiego narodu, albo swoim zwierzchnikom wypowiedzieć posłuszeństwo. Żołnierze i oficerowie znużeni są i oburzeni obowiązkiem katowskim. Nie może go znosić i nienawidzi całe wojsko. Uderzać na bezbronną lud, napadać na modlących się w kościołach, chwytac i więzić ludzi chodzących spokojnie po ulicach, trzymać Polaków w stanie oblężenia dla tego że kraj swój kochają; wszystko to wydaje się wojsku co dzień więcej nie-ludzkiem i zbrodniczem.

Wiadomości z Rosji donoszą nam, że i tam także używają wojska za katów już nie przeciw polskiemu ale przeciw rosyjskiemu narodowi. Wojsko rosyjskie w Polsce wie dobrze, że do włościan rosyjskich dla tego żołnierzom strzelać każą, że włościanie ci nie zrozumieli nieodpowiedniej ich życzeniom i potrzebom regulacji.

Na takie postępowanie armia w Polsce będąca patrzy z coraz większym wstrętem: Rozstrzelanie rosyjskich oficerów i chorążych, szanowanych przez swoich kolegów, rzuciło między jej szeregi zniechęcenie: podobny krok drugi, a nie można ręczyć za spokojne zachowanie się armii.

Carewicz! obowiązkiem twoim jest ocalić armię, a jedną do tego jest tylko drogą zaniechanie prześladowania i katowania Polaków, zniesienie stanu oblężenia, którego dłuższe trwanie może zmusić Polaków do powstania, zezwolenie na swobodną organizację Polski, odpowiednią życzeniom i potrzebom narodu polskiego. Jeżeli WCW. chcesz zapobiedz grożącemu niebezpieczeństwu, powineneś cesarza nakłonić do takiej zmiany w jego postępowaniu.

Już od lat 5 głośzono co kilka miesięcy o ustąpieniu z gabinetu rosyjskiego, ministra sprawiedliwości hr. Panina jednego z najzaciętszych obrońców systemu mikołajewskiego w temże gabinecie, w którym jednak większość jest stronnikami tego systemu mniej lub więcej jawnymi. Hr. Panin w swych wstecznych zasadach szedł tak daleko, iż był przeciwny wszelkiej reformie nietylko rzeczywistej, lecz nawet pozornej i imiennej jakie się obecnie w Rosji odbywają i nie chciał odstąpić nietylko co do zasady lecz i co do formy od systemu mikołajewskiego. Przeciwno obiecaniej reformie sądownictwa i postępowania sądowego oświadczał się ciągle, dopiero gdy cesarz obietnicę tę niewiadomo kiedy i jak wykonaną, zatwierdził, wówczas przemówił za nią także i hr. Panin odznaczający się służbiścieścią.

Wreszcie otrzymał teraz dymisję a Gazeta Senacka z 4. Listopada ogłasza ją jak następuje:

Rzeczywisty radca tajny hr. Panin jest uwolniony na własne żądanie z powodu słabości zdrowia od godności ministra sprawiedliwości: pozostaje jednak członkiem rady państwa i komitetu naczelnego organizującego włościan, oraz sekretarzem stanu.

Radca tajny Zamiatnin, ma tymczasowo zarządzać ministerstwem sprawiedliwości.

Dodać tu winniśmy, iż p. Zamiatnin był dotychczas towarzyszem ministra sprawiedliwości.

Książę Piotr Dołgorukow w piśmie swoim »Le Véridique skreślił następującą charakterystykę usuniętego ministra.

Hr. Wiktor Panin urodził się w 1801 r. Pamięć długiej niełaski w jaką popadł jego ojciec za cesarza Aleksandra I., ten wływ wywarła na umysł jego, że człowiek ten pyszny i ostry względem niższych nadzwyczaj szorstki i niąprzystępny we wszystkich sprawach od niego zależnych, jest w obec władzy i w obec wpływów dworskich wiotki, miękki i najgiętszy z dworaków. Posiada wiele energii i rozległe ukształcenie zacięte jednak brakiem zdrowego rozsądku. Jest on istotnym naczelnikiem partii wstecznej w Rosji, zaciętym nieprzyjacielem wszelkiego postępu, najenergiczniejszym stronnikiem starych nadużyć, doradcą tajemnym całej kamarylli, ministrem sprawiedliwości, który uważa postępowanie sądowe ustne i publiczne, za instytucję najszkodliwszą.

Według zdania księcia Piotra Dołgorukiego, którego o przesadę obwinieć nie można, większość terażniejszych jeszcze ministrów jest tych samych dążności co i hr. Panin. Do partii ostatecznej wstecznej liczy ten publicysta rosyjski, ministra policji politycznej, księcia Bazylego Dołgorukowa, ministra dworu hr. Adlerberga, naczelnika oddziału II. kancelaryi cesarskiej, tj. prawodawczego bar. Modesta Korfa kontrolera państwa jen. Anenkowa ministra poczt Prianickkowa (znanego dawniej z okrucieństw, jakich dopuszczał się na Polakach służących w wojsku), oraz księcia Pawła Gagarina wiceprezesa rady państwa i bar. Meyendorffa naczelnika wydziału finansowego w radzie państwa obu członków komitetu ministrów. Do partii środkowej przywiązanej do dawnego systemu mikołajewskiego liczy, ministra spraw wewnętrznych Walujewa, który jednak przechyla się zawsze ku partii mocniejszej, ministra dóbr państwa jen. Zielonaj i jen. Czewkina ministra budowy publicznych, dróg i komunikacji, który teraz także wziął dymisję; nakoniec ministra spraw zagranicznych ks. Aleksandra Gorczakowa, chociaż temu ostatniemu przyznaje ks. Dołgorukow, rozum, ukształcenie, prawość i uczucie narodowe, lecz zarazem brak energii do zerwania zupełnie z dawnym systemem despotyzmu i samowolności, który chce pogodzić z reformami. Do partii biurokratyczno-liberalnej liczy jedynie ministra wojny Dymitra Miliutina, ministra oświecenia Gołowina, ministra skarbu Reuterna oraz hr. Błudowa istotnego prezesa rady państwa, który jednak z powodu podeszłego wieku mało jest czynnym. O księciu Bazylim Dołgorukowie ministrze policji politycznej pisze np.:

Jest on tych samych dążności reakcyjnych co hr. Panin; lecz nie ma ani jego rozumu, ani energii, ani nauki. Rzadko znaleźć człowieka więcej niezdolnego, słabego i nieukształconego słowem będącego zupełnie zerem. Jego niezdolność weszła w przysłowie w Rosji. Cesarz Mikołaj, który niecierpiął ludzi rozumnych i który był obdarzony szczególnym talentem wynajdowania ničości, miał wielkie przywiązanie do ks. Bazylego Dołgorukowa i w chwili gdy przedsiębrał olbrzymią walkę przeciwko dwóm najpotężniejszym mocarstwom europejskim, uważał za najlepsze powołać na ministra wojny człowieka najniezdolniejszego z pomiędzy swoich 70 milionów poddanych. Znany jest rezultat takiego wyboru. W r. 1856 mianowany został ks. Bazyl Dołgorukow przez cesarza Aleksandra II. naczelnikiem żandarmerji i naczelnikiem III. oddziału kancelaryi cesarskiej tj. policji politycznej (i dotąd na tej posadzie zostaje). Zawsze przestraszony, biorący każde słowo nieukontentowania za bunt, wiecznie drżący, byłby reakcyonerem stanowczym, gdyby umiał kiedykolwiek cokolwiek postanowić. Tymczasem ze swemi dążnościami

wstecznymi będąc naczelnikiem policji politycznej w kraju, w którym policja jest alfą i omegą całej administracji, i mając prawo wskutek swojej posady, sam jeden ze wszystkich ministrów rozpocząć rozmowę z cesarzem we wszelkim przedmiocie bez wyjątku i czynić cesarzowi wszelkie przedstawienia jakie tylko mu się spodoba, jest osobą nadzwyczajnie szkodliwą dla Rosji.

Tak o wszechwładnym ministrze policji ks. Bazylim Dołgorukowie pisze ks. Piotr Dołgorukow.

Francya.

Paryż, 11. Listopada. — Patrie podaje siły wysłane do Meksyku: Oprócz 5000 stojących pod dowództwem generała Lorenceza i posilku poprzednio wysłanego 2400 ludzi, korpus pod Foreym wynosi 24,379 ogółem i 13,528 osad na okrętach wojennych pod Vera Cruzem. Liczba koni i mułów wynosi 5002, a wozów 450. Generał meksykański Ortega nastąpił po Zaragozie i dowodzi tymczasowo armią meksykańską. Comonfort stara się o naczelną dowództwo, ale jemu Juarez nie dowierza.

(Kor. Cz.) Dziś w kościele Wniebowzięcia odprawione zostało za staniem Polaków goszczących w Paryżu nabożeństwo »za spójność duszy ś. p. Róży z Potockich Zamoyskiej małżonki Andrzeja Zamoyskiego i do ostatniej choroby nierozłącznej przez lat 40 towarzyski w trudach, ofiarach i cierpieniach dla sprawy ojczyźnej ponoszonych.« Przytaczamy dosłownie wyrażenie listów zapraszających. Jak na nie ogół odpowiedział, dzisiejsze zgromadzenie miarę daje. Trzy tylko podobne dzisiejszemu obchody pamiętamy świeżo w Paryżu. Dwa nabożeństwa za poległych 27. Lutego i 8. Kwietnia, oraz egzekwie za spójność duszy księcia Adama Czartoryskiego.

Organizatorowie obrzędu nie byli panami wyboru świątyni. Członkowie rodziny życzyli sobie, ażeby w kościele niejako parafią polską będącym za Polską duszę modlono się. Kościół Wniebowzięcia aczkolwiek dosyć obszerny, niedostatecznym jest na wielkie zebranie. A takimi zawsze bywają zgromadzenia do których należą nie tylko ci, którzy w wygodnych komnatach mieszkają, ale nierównie większa liczba po strychach i suterrenach tulących się rodaków. Nie jeden z takich co dawno tej części miasta nie odwiedził, znalazł się przy katafalku nieznamomej mu nawet osobiście zmarłej, bo chciał uczcić narodową zasługę i prawdziwe męczeństwo. Tak jest, dopełniony został akt niesłychanej tyranii bo skonała żona, której odmówiono pociechy pożegnania ukochanego męża. Bo wygnany mąż na próżno błagał, on który nigdy o nic dla siebie nie prosił, napróżno poddawał się najsurowszym warunkom; niedozwolono mu zamknąć powiek żony. Milczeniem mu odpowiedziano. Sumę pontyfikalnie celebrował ks. Jełowicki w asystencji dwóch sędziwych polskich kapłanów. Starano się o ile można cudzoziemczyzny unikać, ażeby nawet w formach cechę narodową obrzędowi zachować. Trzeba było koniecznie użyć śpiewaków z parafii św. Magdaleny, ale głos polski silny, sympatyczny, giętki i z metodą wyborną użyty, dał się słyszeć solo w czasie oferty. Polskie były słowa i polskie serdeczne oddanie. Polka je zanuciła, panna Klotylda Bogdanowiczówna. Gdyby nie było obficie łez w oczach, byłaby pewnie wycisnęła. Rozeszliśmy się z sercami ściśniętymi i pod wpływem odmiennym od wrażeń dawniej przy podobnych obrzędach doznawanych. Modląc się za poległych braci, cieszyliśmy się nadzieją i wbijali w dumę.

Przy trumnie małżonki hr. Andrzeja Zamoyskiego, gorzka myśl się nasuwa. Cóż, to tam w tej Polsce, gdzie jednak opowiadają, że się o zadowolenie potrzeb narodu rząd stara, coż to tam za karły u władzy być muszą, karły złe i silne skoro mogą dopuścić nietylko pogwałcenia wszelkiego prawa, ale urągania się najdroższym uczuciom. P. Andrzeja Zamoyskiego nawet sąd wojenny rosyjski nie byłby w stanie potępić, a jednak wymierzono nań karę równającą się dożywotnim w kopalniach robotom. Zgadzał się nieszczęśliwy mąż na wszystko byle mu paszport do Warszawy zawizowano. Gotów był jechać do Nerczyńska byle na Warszawę. Jest to niepraktykowany przykład okrucieństwa nawet potrzebą stanu niewytłómaczonego.

Dzienniki francuskie unikały wszelkimi środkami rozwodzenia się nad nieublagalnością caratu. Szczegóły o spotkaniu p. Andrzeja z bar. Brunow tylko Siecle i Opinion Nationale umieściły. Od rewolucji w Grecji lodem i śniegiem obkładają sprawę naszą.

Dosyć wymowne choć pomniejszego znaczenia zdarzenie miało wczoraj miejsce. Dwie damy i mężczyzna stali na korytarzu wiodącym do zakrystyi to jest na jednym punkcie przez który można było zbliżyć się do wnętrza świątyni. Od cmentarza i ulicy Długiej ściśnięty szereg późniejszych tamował przystęp. Trzy wspomniane osoby widać było że wahają się. Jeden z obecnych zachęcił, ażeby cokolwiek postąpiły. Dama starsza rzekła, lecz my nie wiemy czy nam wolno? A to dla czego, odpowiedziano. Bo my Rosyanie! Tem więcej możecie panie, odrzekł i podał rękę damie dając po cichu znać kogo prowadzi. Tłum aczkolwiek ściśnięty rozstał się jak fale morskie i umieszczono gości jak można było najlepiej. W pochodzie wiemy, że Polak miał sposobność towarzysze Rosyance powiedzieć: »Módlcie się, módlcie, może szczęśliwsze od nas będziecie. Może Bóg was wysłucha i natchnie miłosierdziem i sprawiedliwością ludzi, którzy widać, że ani pierwszego ani drugiej nieznają.

Włochy.

Profesor Nélaton przesłał do Gazette des Hôpitaux chirurgiczne sprawozdanie z swej bytności u Garibaldegó w następującej osnowie:

Do redaktora Gazette des Hôpitaux.

»Szanowny kolego! Słuszne zajęcie, jakie wzbudził w publiczności stan generała Garibaldegó, nie każe mi wątpić, że zechcesz przyjąć w szanownym twoim dzienniku niektóre szczegóły, mogące dokładnie wyjaśnić stan dostojnego pacjenta i usunąć domysły, jakim sprzeczne wersje nadały wiarę przed kilku dniami. Wnoszę zresztą, że publi-

czność lekarska do której się wyłącznie odzywasz, znajdzie w tem sprawozdaniu czysto chirurgicznym, niektóre fakta, będące nie bez ważności dla praktyki.

Przybywszy do Spezyi z pp. Dr. Vio i Dr. Maestri, odwiedziłem zaraz jenerała we wtorek 28. Październ., a zatem w 59 dni po odniesieniu rany. Otoczony był lekarzami ordynującymi pp. Ripari, Albanese, Prandino, Bazile, którzy przystąpili z rana w mojej obecności do zbadania rany.

Winieniem naprzód powiedzieć, że jak tylko nogę odkryto, zadowolony byłem jej ułożeniem. Była ona zawieszoną na jednym z tych przyrządów, które zmieniono i ulepszono od lat kilku, a które zastosowane są do skomplikowanych złamań nogi.

Gdy rozmaite obwiniecia zdjęto z nogi, przystąpiłem do jej zbadania. Ogólny na nią pogląd jest zadawalający; położenie jest dobre, stopa jest w prostym kącie do nogi, i dość już jest silną, aby ją raniony sam mógł podnieść nieuczując bólu. Skóra ma kolor normalny wyjąwszy w pobliżu rany, gdzie widać lekki odcień czerwony. Nabrzmienie które podstało aż do kolana, ogranicza się teraz na miejscu w koło rany, rozciąga się zaledwo do trzech poprzecznych części cała powyżej stawu goleniowo-kostkowego, i zniża się w tym samym rozmiarze poniżej tegoż stawu.

Zresztą nabrzmienie to tak zakreślone nie jest zbyt ważne, nie zostawia ono ani wypukłości kostkowej, ani wydatności muszkuła Achillesa. Najskrupulatniejsze zbadanie całego obszaru stawu nogi okazuje tylko próżność puchliny wodnej; w żadnym punkcie nie widać fluktuacji charakterystycznej znamionującej zebranie ropy. Naciśnięcie nie sprawia bólu, wyjąwszy w pobliżu rany, i tu ból jest umiarkowany.

Co się tyczy rany, znajduje się ona równolegle z przodowym zakrojem kostki wewnętrznej. Jest ona kształtu okrągłego i ma trzy cale średnicy. Powierzchnia jej pokryta jest warstwą mięsnych krost i dozwala w środku swym widzieć małe zagłębienie, z którego wypływa ropa właściwa w bardzo małej ilości. Uplęnięto godzin 15 od poprzedniego opatrzenia rany, a ilość płynu osiadłego na powierzchni kompresy z szarpi, nieprzenosiła pewnie łyżeczki od kawy.

Aby uzupełnić miejscowe to zbadanie, musiałem w ranę zagłębić sondę. Weszła ona z łatwością nie sprawiając najmniejszego bólu. Kierowana poprzecznie do 2½ centymetrów, zatrzymała ona się na ciełe twarde, stawiającem opór, wydajacem za puknięciem w nie głuchy odgłos, różniący się od owego odgłosu suchego, jaki wynika z zetknięcia się z gęstą tkanką skostniałą i nie dajacem również wyobrażenia tarcia po powierzchni chropowatej tkanki gąbczastej.

Nachylając lekko sondę przeprowadziłem ją po nad pierwszą przeskodą i zanurzyłem do głębokości 5—6 cali, w tem miejscu zatrzymała się ona na oporze kostkowatym w niedalekiej odległości od kostki zewnętrznej. Powtarzam, że pacjent zniósł łatwo to badanie i podczas trwania jego jenerał dawał nam znaki, chcąc mówić, iż sam może wskazać nam kierunek.

Aby zakończyć sprawozdanie z symptomów miejscowych, trzeba jeszcze wspomnieć o nabrzmieniu, mało znaczącym prawego kolana i lewej ręki, jako ostatnich śladach skłków reumatyzmu, na który chory od lat wielu cierpił.

Stan ogólny jest o ile można pomyslny po groźnych objawach uważany z początku w ranie, po dotkliwych bólach, po długiej bezsenności (przez blisko miesiąc), a niema gorączki (75 pulzacyi), skóra jest świeża, apetyt dobry. Sen jest dostateczny i pokrzepiający, oblicze spokojne, godne, bez żadnego wyrazu cierpienia.

Taki był, kochany kolego! stan jenerała Garibaldeggo w d. 28. Paźdz. podczas ostatnich moich odwiedzin u niego.

Osądzisz zapewne wraz ze mną, że jenerał nie jest już obecnie w niebezpieczeństwie, że przeżył ciężki peryod groźnych przypadłości a tem samem najniebezpieczniejsze fazy rany zadanej przez broń palną. Jednak istnieją jeszcze pewne komplikacje miejscowe, na które naglącą jest rzeczą zwrócić uwagę.

Naprzód dowiedzionem jest że staw został otwarty, że nastąpiło zapalenie, i że kula nie znajduje się w stawie lecz w pobliżu jego, że ciało na które natrafiła sonda o dwa i pół centymetrów od otworu nie jest czem innym, jak pociskiem leżącym w zagłębieniu z przodu przegubu kostki. Dowód tego twierdzenia znajduje się w okolicznościach rany, w kierunku strzału; w kształcie kuli cylindrowo stożkowej, w przedziurawieniu buta i pończochy, w których kula nie została znalezioną, w szczątkach skóry wydobytych kilkakrotnie z głębi rany, w nabrzmieniu uważanem natychmiast po odniesieniu rany w punkcie prawie wprost przeciwnym otworowi itd. Wreszcie przypomnieć muszę to uczucie właściwe, ten głuchy odgłos dający się słyszeć za dotknięciem sondy, uczucie które może pozostawiać niejaką wątpliwość w duchu, lecz które zestawione z innymi żywiołami dyagnostyki, zdaje mi się dostarczać najwięcej prawdopodobieństwa.

Jakże postąpić należy w obec stanu, o którym nadmienilem? Sztuka posiada zapewne przykłady ran zadanych bronią palną bez wydobycia pocisku i z ciągłym pozostawieniem kuli w stawie, lecz fakta tego rodzaju rzadkiemi są wyjątkami, dla tego nie należy zaniechać wydobycia pocisku, chyba tylko w razie gdyby operacja ta przedstawiała ważne trudności i groźne niebezpieczeństwo. Otóż w położeniu obecnem nie znajdujemy podobnych przeszkód. Sądzę więc że należy wydobyć kulę. Czy mogło wydobyć to nastąpić natychmiast? Mogło zapewne; a operacja ta dość prosta zresztą miałaby tę korzyść, iżby była uspokoiła wiele niespokojności i zadowolniła pragnienia równie szlachetne jak dobrze pojęte. Rozwiązanie długo oczekiwane i otrzymane w kilku chwilach, miało w sobie coś ponętnego. Jednak musiałem postąpić inaczej. W istocie wydobyć natychmiastowe byłoby spowodowało incyzję bardzo bolesną, któraby zresztą sprowadziła gorączkę, a nakoniec nic, że tak

rzekę nie nagliło, gdyż od kilka tygodni stan nogi i stawu mianowicie, polepszał się z każdym dniem.

Postępowanie, które uważam za najprostsze i najmniej groźne, polega na rozszerzeniu stopniowym kanału rany aż do punktu w którym, jak mniemam, spoczywa obce ciało, to jest o dwa i pół centymetru; rozszerzanie to osiągnąć można za pomocą wprowadzenia korzonków genicyanny, które w kilku dniach zastąpić będzie można kawałkami gąbki preparowanej.

Jest bardzo prawdopodobnem, że za pomocą tego rozszerzania będzie można widzieć i dotykać palcem pocisk, że będzie można pochwyć prostemi obciążkami i wydobyć go przez kanał dość szeroki, tak aby zapobiedz tarcu o części miękkie.

Przypuśćmy przeciw wszelkiemu prawdopodobieństwu, że po owem poprzednim rozszerzeniu przekonać się będzie można że ciało które zalega kanał rany nie jest pociskiem lecz odłamkiem kości goleniowej, wydobyć jej jest również koniecznem jak wydobyć kuli i może nastąpić natychmiast.

Idźmy dalej. Przypuśćmy, aby wszelkich najniekorzystniejszych dotknąć domysłów, że kość ta jest w stanie żywotnym i że przykleiła się już do kości sąsiednich, wtedy nie ma potrzeby jej wydobywać. Rozszerzenie przygotowawcze w takim razie byłoby bez korzyści lecz i bez niebezpieczeństwa.

Niewidzę więc żadnego ważnego zarzutu, jakiby uczynić można przeciw wydobyciu kuli po poprzednim rozszerzeniu kanału rany.

Taką praktykę doradzałem w czasie konsultacyi, którą właśnie kierowałem. Musiałem ją pozostawić lekarzom, którzy Garibaldeggo od początku otaczają, nie mogąc przedłużyć pobytu mego w Spezyi aż do dnia konsultacyi, gdzie się zgromadzić ma 17 lekarzy, pomiędzy którymi liczą imiona słusznie wstawione naszych kolegów we Włoszech.

Kończę owo sprawozdanie nad którym odbyć się ma konsultacya, sprzeciwiając się myśli szukania kuli bez oznaczenia miejsca, w którym pocisk ma się znajdować. Sądzę, że wtedy należałoby czekać albo na utworzenie się wrzodu, któryby odsłonił obecność kuli w punkcie otaczającym staw, lub na powolne obniżanie się tego ciała obcego.

Zresztą co się tyczy propozycyi amputacyi, nieprzypuszczam tego ostatniego środka chyba w razie, gdyby przeciw wszelkiemu prawdopodobieństwu zaszła jaka ważna komplikacya, jak naprzykład wrzód głęboki, ropienie nieustające, pogorszenie widoczne konstytucyi, słowem niebezpieczeństwo śmierci.

Jeszcze słowo. Według mego zdania jenerał wyzdrowieje, lecz trzeba na to czekać kilka miesięcy i pozostanie zawsze sztywność w stawie nogi, nieuchronne następstwo ranieniami, lecz bynajmniej przeszkadzać nie będzie do używania nogi. (podp.) Nélaton.

Grecya.

Jenerał Grivas wydał w Vonicy, 4 Listopada, proklamacyą następującą do narodu greckiego. »Spółobywatele! Chwytam znowu za oręż w obronie wolności narodowej, którą tłumil bez miłosierdzia system rządowy powszechnie znienawidzony, i proszę was w imieniu ojczyzny, byście się gromadzili w około sztandaru narodowego, który załoga vonicka tak mężnie zatknęła. Obywatele! Wszyscy braćmi jesteście; wszyscy pragniemy zagojenia ran tychże samych. Powstańcie zatem jednomyślnie, aby bronić wszechwładzy narodu, Grivas.« Cel tej odezwy niejasny. Z Aten donoszą iż rząd tymczasowy nie przyznał się do niej. Ponieważ powstanie już dnia 25 Października w całej Grecyi zwyciężyło, zaś odezwa datowana z 4 Listopada, zdaje się, że jest wymierzona przeciw rządowi tymczasowemu. Niewiedzieć jednak, czy Grivas za jej pomocą chciał w około siebie zgromadzić stronnictwo republikańskie, czy też podnieść wojnę przeciwko Turkom. Dziwnym trafem Grivas zaraz po tej odezwie zachorował, a nawet rozeszła się już pogłoska o jego śmierci.

Turcya.

Według doniesień z Albanii nadeszłych przez Dubrownik, zaszło tam starcie się Albańczyków z Turkami, którzy pobici zostali; wskutek tego uwięziły władze tureckie Mirydytów będących w Skadarze, a na czyn ten nieprawnego odwetu miał oświadczyć naczelnik Albańczyków, że zażąda na czele 20,000 zbrojnych Albańczyków uwolnienia uwięzionych. Tak więc codziennie nowe burze grożą Turcyi z podboju powstałej.

Kronika miejscowa.

Mieszków pod Jarocinem, 10. Listopada. — Wczoraj wieczorem o godzinie 8. wybuchł pożar we wsi Osieku, należącej do tutejszej parafii, a podniecany silnym wiatrem obrócił w perzynę, zanim siłkawkki z bliskiej okolicy przybiegły zdążyły, ośm gospodarstw z wszystkimi zabudowaniami i z całym zbiorem, a nawet z kilku sztukami bydła i drobiu. Dwanaście rodzin zostało bez schronienia i utrzymania. Proboszcz mieszkowski ks. Radojewski chętnie przyjmować będzie wszelki datki nadesłany mu dla pogorzelców.

Przybyli do Poznania dnia 14. Listopada.

BAZAR: Falken Plachecki z Litwy, Zurzecki i Biernacka z Zachodnich Prus, Moszczeński z Kożuszkowa, Radoński z Czarnuszek, Koczorowski z Czermineka, Raczyńska z Psaińskiego, Zychliński z Brzostowni.
OEHMIGA HOTEL FRANCURKI: v. Luckow z Meisnitz, Waligórski z Rostworowa, Vogel z Dessau.
POD CZARNYM OREEM: Koperski z Stepcocina, Dr. Ciecbocki i Ssuleczewska z Rogoźna.
STERNA HOTEL EUROPEJSKI: Rogaliński i prob. Szymański z Cerekwicy, Siemens z Berlina, Fabricius z Wismar, Hummel z Lipska, Brondfort z Hamburga.
BUSCHA HOTEL RZYMSKI: v. Gärtringen z Pszczewa, Bandelow z Dobrzyca, Walz z Gory.
MYLISA HOTEL DREZDEŃSKI: Teichmann z Sierosławia, Wolf z Szczecina, v. Roggenbucke z Berlina, Bühlingen i Grossmann z Lipska.
HOTEL DU NORD: Kołaczowska z Żernik, Długołęka z Turwi, Kaczmarkiewicz z Nekli, Weesermann z Oschersleben.

Wypowiedzenie

listów rentowych prowincyi Poznańskiej.

Przy odbytem dziś publicznem wylosowaniu listów rentowych prowincyi Poznańskiej dnia 1. Kwietnia 1863. roku umorzyć się mających, wyciągnięte zostały w następującym Wykazie umieszczone litery i numery, które posiadzicielom z odwołaniem się do ustawy względem zaprowadzenia banków rentowych z dnia 2. Marca 1850. r. §. 41. i następnych, z dniem 1. Kwietnia 1863. roku z tém wezwaniem się wypowiadają, ażeby ilość kapitału za kwitem i zwrotem listów rentowych w stanie do kursu uosposobionym, z należąciami do nich kuponami niepłatnemi Ser. III. Nr. 10-16., od wspomnionego dnia wypowiedzenia poczawszy w kassie naszej odebrali.

Wypowiedziane listy rentowe mogą kassie naszej téż pocztą być przesłane, lecz frankowanym sposobem z dołączeniem kwitu podług następującego wzoru:

----- Tal. -----

wyraźnie Talarów waluty za wylosowanego a dnia 1. 18 .. płatnego listu rentowego prowincyi Poznańskiej.

Litt. Nr. na Tal. odebrałem z kassy Banku rentowego w Poznaniu.

N dnia .. go 18 ..

(podpis)

i wolno wnieść o przesyłkę waluty tą samą drogą, lecz na koszt i ryzyko odbierającego.

Poznań, dnia 12. Listopada 1862.

Królewska Dyrekcya Banku rentowego prowincyi Poznańskiej.

A. W Y K A Z

na dniu 12. Listopada 1862. r. wylosowanych, a dnia 1go Kwietnia 1863. r. płatnych listów rentowych Poznańskich.

Table with 8 columns: Nr., Nr., Nr., Nr., Nr., Nr., Nr., Nr.

Litt. A. na 1000 Tal. 30 sztuk.

Table with 8 columns: 205, 728, 2433, 3237, 3871, 4380, 6826, 8261; 230, 1849, 2439, 3392, 4072, 4440, 6843, 8723; 436, 2276, 2912, 3491, 4250, 4555, 7971; 584, 2411, 3218, 3635, 4314, 5370, 8204

Litt. B. na 500 Tal. 8 sztuk.

Table with 8 columns: 194, 340, 349, 574, 983, 1130, 1168, 2392

Litt. C. na 100 Tal. 31 sztuk.

Table with 8 columns: 177, 881, 1600, 2853, 3903, 4987, 6407, 7832; 387, 907, 1790, 3228, 4078, 5632, 6556, 7852; 450, 912, 2182, 3528, 4199, 5638, 6659, 8078; 699, 1083, 2315, 3536, 4909, 6067, 7656

Litt. D. na 25 Tal. 26 sztuk.

Table with 8 columns: 87, 231, 713, 2388, 3316, 4029, 4581; 95, 272, 717, 2441, 3531, 4231, 5826; 151, 347, 2134, 2614, 3765, 4374; 178, 569, 2289, 2680, 3959, 4433

Litt. E. na 10 Tal. 501 sztuk.

Large table with 8 columns listing numbers for category E, ranging from 124 to 1462.

Table with 8 columns (Nr.) listing numbers from 3940 to 4576.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Król. Sąd powiatowy w Krotoszynie. Wydział I.

Nieruchomość do Jana i Zofii małżonków Kokot należąca, w Ligocie pod liczbą 49. położona, oszacowana na 6820 Tal. 15 Sgr. wedle taxy, która wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w Registraturze przejrzana być może, ma być dnia 31. Stycznia 1863. z rana o godzinie 11ej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedana.

Wierzyciele, którzy zaspokojenia względem pretensyi realnej, z księgi hipotecznej nie wykazującej się, z ceny kupna poszukują, winni z takową do Sądu subhastacyjnego zgłosić się.

Krotoszyn, dnia 1. Lipca 1862.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Zamężna Marya Heckerowa z Ginterów z Wolsztyna, teraz w Piotrkowie w Królestwie Polskiem przebywająca, przeciw swemu mężowi byłemu właścicielowi wiatraka Dawidowi Heckerowi, który dawniej w Wolsztynie zamieszkiwał i ztąd w roku 1857. do Królestwa Polskiego się wyniósł, zaniósła skargę rozwodową o cudzołóstwo na fundamencie §. 670. Tyt. I. Części II. P. p. k.

Ponieważ terazniejsze miejsce pobytu Heckerowa nie znajome, przeto on się niniejszem publicznie zapozywa, aby się w terminie do odpowiedzi na skargę rozwodową na dzień 16. Maja 1863. przed południem o godzinie 10ej przed deputowanym Radcą Sądu powiatowego Behnauerem, w pokoju terminowym pod Nr. 7. wyznaczonym meldował i na skargę odpowiedział, w przeciwnym bowiem razie przyjętę będzie, że on w skardze podane czynny zaprzecza i dalszej decyzji oczekuje.

Wolsztyn, dnia 16. Września 1862.

Królewski Sąd Powiatowy. Wydział. I.

Wydzierzawienie Dóbr.

Dobra Jezewskie położone w powiecie Sremskim, mają być od Sw. Jana 1863. r. na dwie dzierzawy puszczone:

- 1) folwark Jezew i Frasunek mające 3815 mórg.
2) Jawory i Liż 1502 morgi.

Mający chęć dzierżawienia zechcą się zgłosić do Waleryana Chrzanowskiego w Rogalinie Pełnomocnika Hr. R. Raczyńskiego.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 13. Listopada 1862.

Zyto (wępel po 25 szefli) trzyma się w cenie. Na Listopad 40 1/3 pl., na Listopad Grudzień 39 5/6 list. 2/3 pien., na Grudzień Styczeń 39 1/2 list. 5/12 pien., na Styczeń Luty 39 1/2 list. 5/12 pien., na Luty Marzec 39 2/3 list. 1/2 pien., na wiosnę 39 2/3 pl.

Okowita (beczka 8000 kwart Trallesa) słabo. Wypowiedziano 18.000 kwart. Na Listopad 14 1/24 pl., na Grudzień 14 1/8 pl., na Styczeń 14 1/4 list. 1/6 pien., na Luty 14 5/12 list. 1/3 pien., na Marzec 14 7/12 list. - 1/2 pien., na Kwiecień 14 2/3 list. 7/12 pien.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 13. Listopada.

Pszenvica 63-74 tal.

Zyto na Listopad 48-47 3/4 tal., na Grudzień Styczeń 45 1/2-1/4 tal., na wiosnę 44 1/2-1/8 tal. Jęczmień wielki i mały 35-40 tal.

Groch do gotowania i na pastwę 47-56 tal.

Olęj rzepiowy na Listopad 14 5/12 tal., na Listopad Grudzień 13 11/12 tal., na Grudzień Styczeń 13 7/8 tal., na Kwiecień Maj 13 2/3 tal.

Olęj lniany 14 tal.

Okowita na Listopad, Listopad Grudzień i Grudzień Styczeń 15 1/8-15 tal., na tal., na Styczeń Luty 15 1/12 tal., na Kwiecień Maj 15 17/24 do 7/12 tal.

Kurs giełdy Berlińskiej.

Table with columns: Dnia 13. Listopada 1862., Str. pa p. Cl., Na pr. kurant, gotowi- zna.

dnia 14. Listopada 1862 r.

Table with columns: CENY TARGOWE, w mieście Poznaniu, tal., sgr., fn., tal., sgr., fn.

Spirytus.

Beczka 100 kwart 80% Tralles.

Table with columns: Dnia 13. Listopada, Tal. Sgr. F. do Tal. Sgr. F.

Kommissya do ustanowienia ceny spiryтусu.